

Ресурсен център Европа

С подкрепата на
програма "Еразъм+"
на Европейския съюз

15 февруари 2021

КАК ЕС ПОДКРЕПЯ УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

HOW DOES THE EU SUPPORT SCHOOL EDUCATION

д-р ГЕРГАНА РАДОЙКОВА

Катедра „Политология“,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Abstract

The development of school education policy is a long-term investment of fundamental importance for the development of society. Member States have the primary responsibility for building and maintaining a quality education system, but cooperation with the European Union gives a strong impetus to these processes and is fundamental for success.

Програмата за международно оценяване на учениците (PISA) повече от един на всеки пет ученици не е развил достатъчно умения по четене, математика и природни науки.

През 2018 г. процентът на слабите резултати е бил 21,7 % по четене, 22,4 % по математика и 21,6 % по природни науки.

Къде е България в тази класация? Тенденцията, която може да обобщи резултатите на България е, че представянето остава стабилно, макар и под средното за страните от Европейския съюз. Остава висок дялът на българските ученици, които са под критичното второ равнище на скалата за постижения в PISA 2018 и при трите оценявани области (четене – 47%, математика 44% и природни науки – 47% от учениците).

На база на представянето в PISA не може да се твърди какво *знаят* българските ученици по четене, математика и природни науки, но може да се направи извод, че срещат големи затруднения *да приложат на практика знанията* в различни, близки до реалните ситуации.

Близо 70% от учениците в България са на мнение, че техният учител преподава с удоволствие. В повечето страни, включително и в България, учениците постигат по-високи резултати по четенето, ако възприемат учителя си като по-ентузиизиран и с положителна нагласа към областта, която преподава.

✚ *Повече информация за резултатите от участието на България в PISA можете да намерите тук:* http://copuo.bg/upload/docs/2020-07/Pisa_2018_full.pdf

ЕС подпомага държавите членки с даването на общи насоки за реформиране на учебните програми и оценка, обучение за училищния персонал, както и насърчаване на използването на висококачествени учебни пособия и ресурси.

- **Осигуряване на висококачествено обучение и по-широко застъпване на образованието.** Целта на ЕС е 95 % от децата на възраст над 4 години да получават образование и грижи в ранна детска възраст като цяло е постигната, но между отделните държави, региони и райони все още има значителни различия. ЕС подпомага държавите членки при определянето на предизвикателствата в тази област и начините за

справяне с тях. Европейската комисия финансира множество проекти, които допринасят за качеството на образованието и грижите в ранна детска възраст, включително чрез обучение и професионално развитие на персонала.

- **Подкрепа за учениците със специални образователни потребности, както и намаляване на процента на преждевременно напускащите училище деца.** Все още се наблюдават значителни различия между държавите и демографската ситуация в тях, като съществува по-голяма вероятност хората с мигрантски произход, момчетата и живеещите в селски райони да приключат образованието си преди минималната възраст за завършване на задължителното училищно образование. Въздействието на ЕС в проучените държави до голяма степен е положително. Средно в Европа равнището на преждевременно напускане на училище е спаднало от 13,4 % през 2011 г. до 10,2 % през 2019 г., а за България – 12.7%.

✚ Тук можете да видите клип за проблема на преждевременното напускане на училище: https://www.youtube.com/watch?v=a7ZrZAU7T_A

- **Учителите, директорите на училища и специалистите по подготовка на учители** да получават по-голяма подкрепа, включително възможности за професионално развитие.

ЕС силно насърчава държавите членки да мотивират и подкрепят специалистите да постигат високи резултати в тези трудни професии. Работи се интензивно и за привличане на подходящи кандидати за работа в училищното образование.

Инструментът SELFIE

SELFIE (самооценка на ефективното обучение чрез насърчаване на използването на иновативни образователни технологии) е безплатен

инструмент на Европейската комисия, предназначен да помага на училищата да внедряват цифровите технологии в процесите на преподаване, учене и оценяване. Разработен е от екип от експерти от училища, министерства на образованието и научноизследователски институти от цяла Европа.

SELFIE събира *анонимно* мненията на учениците, учителите и училищните ръководители относно използването на иновативни технологии в тяхното училище. За целта се използват кратки твърдения и въпроси и проста скала от 1 до 5 за отговорите. След това, по един забавен и оригинален начин, инструментът генерира доклад — моментна снимка на предимствата и недостатъците на училището по отношение на използването на технологии.

SELFIE е достъпен на над 30 езика за всички начални, средни и професионални училища в Европа и извън нея.

✚ *Подробни инструкции за регистрация в SELFIE може да намерите тук:*
https://ec.europa.eu/education/schools-go-digital/how-selfie-works/registration_bg

Този инструмент може да помогне за отговор на редица важни въпроси за развитието на училищното образование, като например:

- В кои области училището използва ефективно технологии и в кои има възможност за подобрене?
- Има ли училището изградена визия за начина, по който иска да използва технологиите. Запознати ли са учители и ученици с нея?
- Какъв вид обучение е от най-голяма полза според учителите?
- В кои области трябва да се вложат повече финансови средства?

Нещо повече, SELFIE може да помогне на училищата да вземат *информирани решения*, като анализират и непрекъснато подобряват начина, по който използват цифровите технологии за целите на преподаването, ученето и оценяването.

Изграждане на Европейско пространство за образование

Институциите на Европейския съюз работят за развиването на дейности и инициативи, насочени към изграждането на европейско пространство за образование, в което всички млади хора да могат да се възползват от най-доброто образование и обучение и да намират подходяща работа в цяла Европа.

Визията, заложена в тази политика, е в целия ЕС да се работи за това:

- пребиваването в чужбина с учебна цел да се превърнат в норма;
- квалификациите за средно и висше образование да се признават навсякъде в ЕС;
- владеенето на два езика в допълнение към майчиния език да се превърне в стандарт;
- всеки да има достъп до висококачествено образование независимо от социално-икономическия си произход;
- хората да развиват чувство за европейска идентичност

Осигуряването на качествено образование на всички ученици, както и достъп до обучение, трябва да бъде цел на всяка образователна система, която поставя на първо място способностите и нуждите на учениците. Постигането на този равен достъп не е във възможностите само на една институция. То е отговорност на цялото общество. Факторите, които оказват влияние върху постиженията на учениците, далеч надхвърлят чисто образователната сфера и се съчетават с такива от социалната, икономическата и не на последно място семейната среда на децата.